

Spolky Vltavan Davle a Vltavan Štěchovice (2016)

Spolek Vltavan Davle byl založen v roce 1896, Vltavan Štěchovice vznikl o dva roky později, roku 1898. Činnost štěchovického a davelského spolku navázala na činnost jednoho z nejstarších spolků v českých zemích, spolku Vltavan Praha. Spolky původně sdružovaly plavce, šífaře a dělníky, kteří se zabývali dopravou stavebního materiálu a dřeva po řece, a podporovaly postižené rodiny šífařů v době nemoci nebo jejich úmrtí. Ke spolkové činnosti patřilo pořádání plesů, zábav, ale také vzdělávání formou přednášek, výletů a vycházek. Členem spolku se mohl stát každý plavec, rybář, pobřežný nebo lodník ve věku od 20 do 60 let ze Štěchovic, Davle a okolí. Z důvodu velké výstavby vodních děl na Vltavě začala klesat závislost obživy rodin na řece a měnil se tak i význam a zaměření činnosti spolku. Postupně voroplavba na Vltavě zanikla úplně. Přesto oba spolky přetrvaly a působí kontinuálně dodnes. Tak jako v začátcích jejich působení, jsou i dnes spolky významnou součástí života v obcích Davle a Štěchovice. Připomínají původní účel, za kterým byly tyto spolky založeny. Členové spolků svou činností připomínají tradiční vorařské řemeslo a uchovávají povědomí o zaniklých řemeslných technikách a technologiích, využívaných nejen ve vorařství. S životem u řeky a s říčním provozem bylo spjato mnoho dalších řemesel, například ledování, pískaření, rybaření a další.

Středočeské vodáctví (2021)

Vodáctví má v Čechách dlouholetou tradici od konce 19. století. Ve Středočeském kraji je spojeno především se splouváním řek Berounky a Sázavy. Vodáctví představuje svébytný sociokulturní fenomén blízký trempingu. Není jen prostou volnočasovou aktivitou, ale vytváří společenství lidí spojených specifickou kulturou, jejíž projevy můžeme v obecnějším slova smyslu označit za folklor – pozdravy, slang, rituály, písně apod. K vodáctví samozřejmě patří i ovládnutí techniky plavby a znalost táboření ve volné přírodě. Tyto znalosti a zvyklosti jsou předávány kontinuálně z generace na generaci především v osobní mezilidské komunikaci. Vodáctví vytvořilo kulturní tradici, která je autentická a stále plně živá. Existují však i rizika, která mohou tento fenomén potenciálně oslabit – např. komercializace volnočasových aktivit, nevhodné zásahy do krajiny, digitalizace životního stylu, menší zájem o kolektivní sporty

Český tramping (2025)

Český tramping vznikl jako první masová moderní subkultura mládeže přibližně od roku 1916 do začátku 20. let 20. století především v jižním okolí Prahy, odkud se následně rozšířil celorepublikově. V průběhu 20. století se stal vícegeneračním neorganizovaným hnutím, které se postupně rozrůžňovalo a proměňovalo, aniž by ale docházelo k přerušení kontinuity. Tramping je pro jednotlivé participanty, jak způsobem pobytu v přírodě a sdružování, tak případně i životním stylem. Základními rysy trampingu jsou důraz na pobyt v přírodě (chataření, táboření, „vandrování“ bez stálých tábořišť), hravá inspirace romantickými žánry přenášeujícími exotické motivy do české kultury (zejména western), důraz na neformální přátelství a identifikace participantů s tramskými tradicemi (festivity, hudební, literární a výtvarná tvorba, zvyky a „nepsaná pravidla“, návaznost na předchozí generace, amatérský sport, oděv). Vzhledem k dlouhodobému vývoji nabývá tramping na území Středočeského kraje různých souvisejících forem. Z prvorepublikové tradice vycházejí zejména chatové osady, které vznikaly přibližně do 50. let 20. století a které představují svébytné komunity s vlastními zvyky a vědomím kontinuity. Termín „tramská osada“ nicméně může označovat i skupinu trampů

bez vazby na chatovou oblast a hlásit se k trampingu je možné i bez příslušnosti k osadě. Kromě zmíněné chatové tradice je proto tramping v přírodě provozován i volněji, zejména v podobě vandrů nebo setkání (potlachů) na občasně využívaných volně přístupných lokalitách. Některé z těchto volně přístupných lokalit a nocovišť mají přitom rovněž doloženou kontinuitu využívání už od 1. poloviny 20. století. Mimo volnou přírodu dochází k setkávání trampů zejména ku příležitosti kulturních akcí (např. hudební vystoupení, setkání výtvarníků a autorů), které mohou probíhat i ve městech.